

Pasientjournalen

Magne Nylenna, Erlend Hem, Nina Husom, red.

Pasientjournalen – språk, dokumentasjon og helsekompetanse

Oslo: Det norske medisinske Selskab, 2023

207 s.

ISBN 978-82-92871-73-7

Fritt tilgjengelig på <https://www.michaeljournal.no/journal/1000/31>

Michael 2023; 20: 256–7.

Pasientjournalen har vært et sentralt verktøy i helsehjelpen over lang tid. Den har på mange måter beholdt en nokså konsistent struktur. Derimot har bruken og funksjonene endret seg i takt med landskapet omkring helsevirksomhet, utvikling av digitale hjelpemidler og juridiske forhold. Denne boken tar for seg disse endringene og hvordan de påvirker dagens form og funksjon av pasientjournalen. Boken er redigert av sentrale aktører i feltet og dette gjenspeiles i både innhold og struktur. Den er delt inn i 22 kapitler over 207 sider, inkludert et stikkordregister.

Boken starter med et klart budskap fra dagens helseminister om betydningen av godt helsespråk, til beste for både leger, pasienter og andre brukere. Deretter er det et omfangsrikt kapittel om journalens nåværende struktur, og de ulike rollene dagens journal har, også i lys av en historisk utvikling i Norge. Et par språkfokuserte kapitler tar for seg journalspråket, både generelt og på nynorsk, spesielle forhold ved allmennpraksis-journalen, og dessuten aspekter ved helsespråket som både kan skape og redusere avstand mellom lege og pasient. Et spennende kapittel omhandler hvordan

døden håndteres i journaltekst, belyst på grunnlag av en nylig gjennomført doktorgrad om emnet.

Flere kapitler omhandler den økende juridiske rollen pasientjournalen har, og hvordan dette påvirker både innhold og utforming, inkludert potensielt problematiske forbehold som tas, kanskje med uheldige konsekvenser for verdien av journalen som klinisk verktøy.

Introduksjonen av IT og digitale journaler er viet flere kapitler, særlig arbeidet med en norsk versjon av SNOMED CT som standardisert språk og felles plattform for utveksling av informasjon. Dette er eksemplifisert ved arbeidet med Helseplattformen, uten at utfordringene med samme system er nevnt.

Pasientens nytte av – og tilgang til – egen journal er også viet flere kapitler, dels formelt, dels praktisk. Et eget kapittel beskriver en pasients opplevelse av forskjellen på formell og reell tilgang til egen journalinformasjon.

Jeg underviser medisinstudenter i temaet journalskriving og hadde stor glede av å lese denne boka. Den belyser journalen fra ulike perspektiv og poengterer på en balansert måte de utfordringene vi møter når bruken av journalen endres. Enkelte temaer er kanskje vel omfattende behandlet, men samlet sett fremstår boken som et nyttig bidrag til diskusjonen om pasientjournalens rolle. Den er spennende lesning for alle som interesserer seg for pasientjournalens mange fasetter.

Lars Aabakken

larsaa@medisin.uio.no

Lars Aabakken er leder for gastrolab ved Rikshospitalet og professor i indremedisin ved Universitetet i Oslo. Han skrev utallige innkomstjournaler i en tiårsperiode ved Ullevål sykehus.